

Kültür Varlıklarının Korunması

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI

KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

II.TBMM Binası Yanı 06110 Ulus/Ankara • Tel: 0 312 470 6464-65 • Faks: 0 312 470 6531-32
www.kvmgm.ktb.gov.tr • www.turkishmuseums.com

 TurkishMuseums officialturkishmuseums TurkishMuseums

 TurkishMuseums TurkishMuseums

ARKEOLOJİK
KAZI NEDİR?
KİMLER KAZI
YAPABİLİR?

2020

Arkeolojik Kazı Nedir? Neden Kazı Yapılır?

Asırlarca toprak ya da su altında kalan ya da başka kültür kalıntılarınca örtülen her türlü arkeolojik yapı, belge ve diğer kalıntıları; arkeolojik sit alanında arkeoloji bilimine uygun biçimde gün yüzüne çıkarmak için yapılan kazma işlemidir.

Kazılar; bölgede yaşamış eski kültür ve uygarlıkların durumu, kullanılan malzemeleri, zoolojisi, beslenme alışkanlıkları, mimari özellikleri, yaşayış biçimi hakkında bizi aydınlatıp tarihe ışık tutarak gelecek nesillere aktarmamızı sağlar.

Arkeolojik kazılarla; insan elinden çıkan, insan düşüncesinin ürünü olan eserler, alet ve malzeme ile ev eşyaları, sanat yapıtları gibi maddi kalıntılar elde edilmektedir. Bu kalıntıların incelenip değerlendirilmesi ile geçmişi canlandırmak, günümüz insanına tanıtabilmek, onun anlaşılmasına yardımcı olabilmek amaçlanmaktadır.

Arkeolojik buluntularla birlikte elde edilen polen ya da tahıl kalıntıları da o zamanın coğrafyası ve bitki örtüsü hakkında bilgi vermektedir. Kazılardan çıkarılan insan iskeletleri ile bireylere özgü bilgiler ve bu bireylerin oluşturduğu toplumların yaşam tarzı, sosyoekonomik ve sosyokültürel yapıları, morfolojik özellikleri, sağlık yapıları, başka toplumlarla benzerlik ve farklılıkları da ortaya konulmaktadır. Kalıntılardan çıkarılan hayvan kemikleri ise burada yaşayan toplumun hangi eti yedikleri hakkında bilgi vermektedir.

Kısacası arkeolojik kazılar sayesinde bir toplumun sosyo-kültürel tüm özellikleri hakkında yorum yapmak mümkündür. Ayrıca ortaya çıkarılan eserler, bölgenin turizm potansiyeline katkı sağladığı gibi kültür turizmini de geliştirmektedir.

Kimler Kazı Yapabilir?

Taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarını ortaya çıkarmak üzere araştırma, sondaj ve kazı yapma yetkisi Kültür ve Turizm Bakanlığına aittir.

Bakanlığın izin verdiği yerli ve yabancı kazı ve yüzey araştırmalarında, çalışmaların daha nitelikli gerçekleştirilmesi amaçlanarak bu çalışmaların yasalara ve mevzuata uygunluğunu sağlamak amacıyla Bakanlık adına, Bakanlık Yetkili Uzmanı/ Temsilcisi görevlendirilmektedir.

Ülkemizde gerçekleştirilen kazı çalışmaları üniversitelerin ve enstitülerin ilgili bölümlerinden yerli ve yabancı bilim insanları ile Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı müze müdürlüklerince yapılır.

Ülkemizde gerçekleştirilen kazı çalışmaları, kazı başkanlarının oluşturulan ekiplerce yapılmaktadır. Ekip üyeleri arkeolog, sanat tarihçisi, hititolog, sümerolog, antropolog, jeolog, epigraf, mimar, restoratör, konservatör gibi uzmanlar ve üniversitelerin ilgili bölüm öğrencileri ile işçilerden oluşmaktadır.

Kazıdan Çıkan Eserler Nereye Gider?

Kazıdan çıkan eserler, Kültür ve Turizm Bakanlığının göstereceği devlet müzesine nakledilir.

Nerelerde Kazı Yapılabilir?

Höyük, tümülüs, nekropol, antik kent ve I. ve II. derece arkeolojik sit alanlarında bilimsel amaçlı kazılar dışında kazı çalışması yapılamaz.

Bu alanlarda ancak zorunlu durumlarda yapılacak altyapı uygulamalarında kurul kararı ile kazı çalışmaları gerçekleştirilebilir.

Bunların dışında III. derece arkeolojik sit alanlarında ilgili belediye veya valilikçe, kurul kararı doğrultusunda, ilgili müze müdürlüğü uzmanları tarafından sondaj kazısı gerçekleştirildikten sonra herhangi bir kültür varlığına rastlanmadığı durumlarda inşaat izni verilebilmektedir.

Kazı Çeşitleri Nelerdir?

- Cumhurbaşkanı kararı Türk ve yabancı kazılar,
- Kurtarma kazıları,
- Müze kazıları,
- Sondaj kazıları,
- Define kazıları (2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 50. maddesi ve Define Arama Yönetmeliği kapsamında define aramak isteyenler, define arayacakları yerin bağlı olduğu mülki amire bir dilekçe ile müracaat ederler.)

**ARKEOLOJİK KAZI
NEDİR? KİMLER
KAZI YAPABİLİR?**